

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisiei juridice, numiri și imunități

AMENDAMENT la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(nr. 155 din 17.05.2018)

În conformitate cu art. 59 din Regulamentul Parlamentului se înaintează următorul amendament:

1. La pct. 2, la articolul 22 se reține, că raționamentul și justificările privind intervenirea cu modificări la acest articol nu este specificat în nota informativă a Ministerului Justiției, la acest capitol se aduce dezacordul instanței supreme cu cele propuse de autorul proiectului, reieșind din faptul că aceste prevederi, nu corespund principiilor generale ale codului contravențional, stabilind situații favorabile pentru angajații poliției de a se eschiva de răspundere contravențională, or de la caz, la caz starea de extremă necesitate este stabilită de către agentul constatatâr, procuror, sau instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele stabilite, în conformitate cu prevederile art.22 Cod contravențional în vigoare, care corespunde și art.38 Cod penal.

În această ordine de idei se menționează, că Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009, cuprinde norme ce determină reguli prioritare de deplasare a mijloacelor de transport care execută măsuri urgente de serviciu (cele destinate stingerii incendiilor, ambulanțele, poliția etc.) și cazurile în care pot devia de la exigențele Regulamentului (pct.105 subpct.l), cu condiția că se vor întreprinde măsurile necesare de precauție pentru a evita orice accident în traficul rutier.

Art.22 Cod contravențional în redacția legii în vigoare reglementează cazurile de extremă necesitate și anume: „Este în stare de extremă necesitate persoana care săvârșește acțiuni pentru a salva viața, integritatea corporală ori sănătatea sa, precum și viața, integritatea corporală ori sănătatea unei alte persoane, un bun prețios al său ori al unei alte persoane, sau interesele publice de la un pericol grav iminent, care nu poate fi înlăturat altfel.”

Astfel, din dispozițiile art.22 alin.(l) în redacția propusă de proiect rezultă că nu constituie contravenție în cazul în care angajații Poliției utilizează autovehiculul în calitate de mijloc special pentru curmarea unei fapte ilicite, fiind, astfel, exclus de autor din aria de ipoteze și situațiile create

în timpul executării altor misiuni urgente de serviciu și de către alți subiecți, decât cei care au competența de a curma faptele ilicite.

Față de cele expuse, Curtea vine cu propunerea de a exclude introducerea alin.2) la art.22 din proiect, sau completarea alineatului 1 după cuvintele „sau interesele publice de la un pericol grav iminent” cu cuvintele „sau pentru curmarea unei fapte ilicite”.

2. La pct6. Art.36 Cod contravențional:

Cu privire la propunerea privind completarea articolului 36 cu alin. (3¹) se va reține dezacordul instanței supreme, reieșind din faptul, că acestea ar fi contrare prevederilor art.30 Cod contravențional – „Prescripția răspunderii contravenționale”, art.381 - accesul la justiție, inclusiv normelor penale, de procedură penală privind judecarea cauzelor într-un termen rezonabil, mai mult ca atât, legislația în vigoare prevede termenele reduse de judecare a cauzelor contravenționale, contestațiilor (art.454, 468 Cod contravențional), iar argumentele autorului proiectului precum că noul alineat va institui posibilitatea suspendării curgerii termenului prevăzut la alineatul (3) din același articol fiind un mecanism aplicabil doar în cazul în care nu se contestă hotărârea instanței, nu pot fi reținute, ca fiind contrare normelor invocate supra, inclusiv prevederilor art.6 CEDO.

3. La articolul 266, la alineatul (2) cuvintele „ și mediatori” se substituie cu cuvintele „ , mediatorii, interpreții și/ sau traducătorii autorizați, administratorii autorizați”;

la alineatul (6) cuvintele „și a avocaților” se substituie cu cuvintele „ , a avocaților, a interpreților și/ sau traducătorilor autorizați, și a administratorilor autorizați”.

Avînd în vedere faptul că prin Legea nr. 295 din 21 decembrie 2017, au fost operate modificări în art.266 din Codul contravențional, amendamentele propuse în proiectul Legii nr. 155/2018 urmează a fi ajustate ținînd cont de noile modificări.

De asemenea, avînd în vedere obligația interpreților și/ sau traducătorilor autorizați de a achita contribuțiile în fondul de asigurare obligatorie de asistență medicală (art. 7 din Legea nr. 264 din 11 decembrie 2008) se propune și includerea acestora ca subiecți ai contravenției stabilite la art. 266 alin. (2) și (6).

4. Sancțiunea de la alin. (3) art. 233 din Codul contravențional va avea următorul cuprins: „se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale.”

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 11 din 08.05.2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 233 alineatele (1), (2) și (3) din Codul contravențional (sanționarea conducerii în stare de ebrietate a vehiculelor pentru care nu este necesară deținerea permisului de conducere) *a fost declarat neconstituțional* textul „amendă de la 400 la 500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de la 20 la 40 de ore sau cu arest contravențional pe un termen de 15 zile” din articolul 233 alineatul (3) din Codul contravențional”.

Prin această hotărîre Curtea a reținut că nu există nici un argument juridic rațional și rezonabil ca o persoană care conduce în stare de ebrietate un vehicul pentru care nu este prevăzută obligația de a deține permisul de conducere să fie sancționată mai dur decât o persoană care conduce un vehicul pentru care este prevăzută obligația de a deține permisul de conducere. În afară de privarea de dreptul de a conduce în cazul vehiculelor pentru care este necesară deținerea permisului de conducere, nimic nu justifică existența unei diferențieri între cele două categorii și aplicarea unui tratament discriminatoriu în cazul persoanelor care conduc vehicule pentru care nu este necesară deținerea permisului de conducere.”

Totodată, în pct. 4 din partea dispozitivă Curtea a decis că „4. Până la adoptarea modificărilor legislative, în cazul contravenției prevăzute la articolul 233 alineatul (3) din Codul contravențional se va aplica sancțiunea amenzii prevăzută la alineatul (1) al aceluiași articol.”

5. La pct. 84, articolul 361 alineatul (1) și (3) vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 361.** Încălcarea regulilor de păstrare, deținere, transport, port și folosire sau aplicare a armelor letale și neletale și/sau a munițiilor aferente, precum și de port al armelor albe”;

„(1) Încălcarea regulilor de păstrare, deținere, port și folosire sau transport al armelor letale și neletale și/sau al munițiilor aferente, dacă fapta nu constituie infracțiune

se sancționează cu amendă de la 6 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de la 2 ani la 5 ani, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

„(3) Depășirea limitei de aplicare a armelor letale și neletale, dacă fapta nu constituie infracțiune

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale cu privarea de dreptul de deținere sau port și folosire a armei pe un termen de la 2 ani la 5 ani.”

Propunerea de modificare a se face în scopul concretizării faptei care poartă caracter contravențional. Includerea textului „dacă fapta nu constituie infracțiune” este justificată întrucât la art. 290 Cod penal și art. 328 alin. (2) lit. b) este prevăzută răspunderea penală a faptei corespondente din Codul contravențional.

6. Articolul 401:

la alin. (1) cifrele „264”, „312”, „313”, „315, 316 și 350²” se exclud;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Contravențiile prevăzute la art. 264, 312, 313, 315 se constată de Centrul Național Anticorupție.”

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la alin. (1¹) se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”

Necesitatea operării acestor modificări este condiționată de Hotărîrea Curții Constituționale nr. 4 din 20 februarie 2018. Prin această hotărîre, Curtea a reținut că atât timp cât competența de examinare a contravențiilor care prevăd sancțiunea „privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de a desfășura o anumită activitate” aparține instanței de judecată, legislatorul nu poate atribui în mod paralel competența de a aplica sancțiunea principală - „amenda” unei autorități administrative, care, respectiv, urmează să constate și vinovăția persoanei, iar competența de a aplica sancțiunea complementară obligatorie - „privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de a desfășura o anumită activitate” - să o atribuie instanței de judecată. În astfel de situație, competențele instanței ar fi limitate, creându-se precondiții pentru încălcarea dreptului constituțional la un proces echitabil. Or, în cauza *Chevroil vs. Franța*, Curtea Europeană a reliefat că exercitarea deplinei jurisdicții de către o instanță presupune să nu renunțe la nici una din componentele funcției de a judeca”.

De asemenea, Curtea a subliniat „legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică”, Prin urmare, legislatorului îi revine sarcina să delimiteze în mod clar atribuțiile instanțelor de judecată de competența altor autorități”.

7. Aducem la cunoștință că, prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.50 din 21 februarie 2018 „Cu privire la modificarea Ordinului Departamentului Poliției de Frontieră nr. 641/ps din 07 iunie 2013”, au fost operate modificări în statele de organizare ale subdiviziunilor

Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, prin substituirea funcției de „inspector superior” cu funcția de „ofițer superior”.

În scopul ajustării proiectului de lege sus-menționat și corelarea acestuia cu împrejurările existente la momentul adoptării, intervenim cu solicitarea operării următoarelor modificări în textul proiectului în cauză:

La Art.II pct.97, în redacția propusă a art.400, alin.(3⁴) din Codul contravențional al Republicii Moldova, sintagma „inspectorii superiori” se va substitui cu sintagma „ofițerii superiori”.

8. La pct.130. Art.446.Cazurile în care nu se încheie procesul-verbal cu privire la contravenție.

Susținând propunerea de modificare a art.446 Cod contravențional, se menționează, că după lit.c) urmează a fi introdus lit.d) cu următorul conținut: „în cazul contravențiilor flagrante, conform art.440-1”.

Or, alin.4) art.440-1 Cod Contravențional, care se propune de a fi introdus conform proiectului vizat, stipulează, că „Contravenția flagrantă urmează a fi înregistrată prin decizie privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatat, cel târziu, în următoarea zi lucrătoare din momentul depistării. În acest caz, decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatat va conține și acțiunile procesuale efectuate pînă la înregistrare.”

Din conținutul normei date rezultă, că procesul-verbal în acest caz nu se întocmește, iar în caz că nu va exista astfel de prevederi în art.446 Cod contravențional, va exista o disconcordanță între aceste două norme, acordînd posibilitatea agentului constatat să interpreteze legea în diferite circumstanțe, diferit, fapte ce ar putea duce la încălcarea dreptului persoanelor implicate în procesul contravențional (făptuitorul, victima, etc.).

- Referitor la propunerea de la pct. 133 de a exclude la alineatele (1) și (3) cuvîntul „procurorul”, iar la alineatul (2), textul „procurorului și, după caz,”, se menționează dezacordul Curții Supreme de Justiție, pe motiv, că această modificare, ar fi contrară prevederilor art.386 alin.2 și art.396 Cod contravențional, care acordă dreptul procurorului să pornească procesul contravențional, să aplice în cazurile prevăzute de lege sancțiune contravențională, să participe la examinarea cauzei în instanță de judecată atunci cînd procesul contravențional a fost pornit de el; să verifice legalitatea acțiunilor agentului constatat, să atace decizia agentului constatat sau a instanței de judecată, etc.

Astfel, excluderea cuvîntului „procuror” din textul art.450, ar priva procurorul de dreptul de a sesiza autoritatea respectivă sau persoana cu funcție de răspundere, în caz dacă determină cauzele și condițiile care au favorizat săvîrșirea contravenției, acest drept fiind prerogativa agentului constatat.

- Totodată, la alin.1 art.450 Cod contravențional se intervine cu propunerea de a substitui cuvîntul „pedepsei” cu cuvîntul „sancțiunii”, în scopul ajustării normei date la prevederile art.32 Cod Contravențional.

9. La pct.134. Articolul 451⁴. Soluționarea cauzei de către instanța de recurs:

Cu privire la art. 451⁴ Curtea Supremă constată, că art.2 lit.b) este unul neclar, contrar principiilor legalității procesului contravențional ce ar condiționa probleme în aplicarea acestuia în practică, ca consecință ar putea condiționa, încălcarea drepturilor persoanelor la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO.

Astfel, alin. (1) prevede, că Recursul declarat se examinează de către un judecător, în ordinea capitolului VIII, Titlul II, cartea a doua, care se aplică în mod corespunzător, cu excepțiile prevăzute la prezentul capitol.

Alin.(2) Instanța de recurs poate adopta una din următoarele decizii: a) să respingă recursul și să mențină decizia agentului constator; b) să admită recursul și să anuleze decizia agentului constator.

În aceeași ordine de idei, se reține, că prevederile alin.2 lit.b) sunt incomplete, or nu este clar rezultatul final al deciziei adoptate de către instanța de recurs, în caz de admitere a recursului și anularea deciziei agentului constator..., este sau nu în drept instanța de recurs să adopte o nouă hotărâre de achitare a persoanei, de încetare a procesului contravențional, de aplicare a unei sancțiuni mai blânde, sau să remită cazul contravențional pentru o nouă examinare după competență, aceluiași agent constator, sau altui din aceiași autoritate competentă etc.

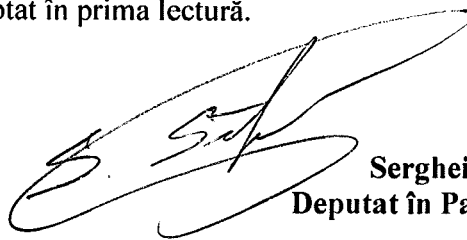
Totodată, este necesar de ținut cont de acel fapt, că interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sînt interzise (art.5 Cod contravențional), iar deciziile agentului constator, emise în proceduri simplificate, pot fi contestate atît, de contravenient, victimă, procuror sau de către conducătorii autorităților din care fac parte agenții constatori (art.451³ alin.2).

Prin urmare, în vederea evitării încălcării dreptului la un proces echitabil a persoanelor implicate în procesul contravențional, considerăm că ar fi necesară completarea art. 415 alin. (2) lit b), cu o reglementare care ar prevedea extinderea competențelor instanței de recurs prin completarea posibilelor soluții la adoptarea deciziilor, în caz de admitere a recursului și casarea deciziei agentului constator.

10. La art. 157 alineatul (3) urmează a fi exclus.

Raționamentul acestei propuneri rezidă din amendamentele propuse la Codul penal, în partea ce ține de incriminarea comportamentului crud față de animale. Astfel, potrivit noii componente de infracțiuni (art.222/1 din proiect), comportamentul care a dus la mutilarea sau moartea animalului urmează a fi sancționat potrivit legii penale (în prezent fiind sancționat contravențional (art. 157 alin. (3))).

Proiectul legii de modificare și completare a Codului penal a fost înregistrat în Parlament la 25 iunie 2018 cu nr.213 iar la 13 iulie 2018 a fost adoptat în prima lectură.

Serghei SÎRBU,
Deputat în Parlament

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisiei juridice, numiri și imunități

AMENDAMENT la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 155 din 17.05.2018)

În conformitate cu art. 59 din Regulamentul Parlamentului se înaintează următorul amendament:

1. La pct. 46, considerăm lipsită de sens completarea dispoziției alin.(2) al art.230 Cod contravențional cu sintagma „sau cu număr de înmatriculare camuflat”, deoarece această prevedere se conține deja în dispoziția alin.(1) al articolului dat.

2. La pct. 84, în vederea aducerii în concordanță a titlului art. 361 din proiect cu dispoziția alin (4), propunem substituirea sintagmei „al armelor albe” cu sintagma „a armelor nesupuse autorizării”.

3. La pct. 127, nu este oportună propunerea de separare a temeiurilor de încetare a procesului penal, prevăzute la art. 441 alin.(1) lit. f) și f¹) din proiect.

Încetarea procesului contravențional presupune actul de liberare a persoanei de răspundere contravențională și de finisare a acțiunilor procedurale, faptul că făptuitorul nu a fost identificat nu poate servi ca temei de încetare a procesului

contravențional atîta timp cît nu a expirat termenul prescripției tragerii la răspundere contravențională.

Legiuitorul nu a prevăzut expres în Codul contravențional termenul limită a cercetării cazurilor contravenționale, acesta rezultă din termenul de prescripție a tragerii la răspundere contravențională. Prin introducerea modificărilor respective, există riscul de renunțare imediată sau prematură a agenților constatatori la investigarea cazului și stabilirea făptuitorului, încălcîndu-se astfel dreptul victimei la un proces echitabil.

4. Includerea în textul articolului 451² a alin. (2) cu următorul cuprins:

„(2) În decizia privind examinarea contravenției nu se admit rectificări, adăugiri, alte modificări. În cazul necesității unor astfel de acțiuni, se emite o nouă decizie, în care se face consemnarea respectivă.”

Restul alineatelor vor urma în modul corespunzător.

Excluderea de la art. 451³ a literei d).

„d) neconsemnarea în decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator a datelor și faptelor indicate la articolul 451².”

Dat fiind faptul că datele care se includ în decizia privind examinarea contravenției sunt similare cu cele care se includ în procesul-verbal, se consideră judicios stabilirea la art. 451/2 a unor prevederi cu același conținut cuprins la art. 443 alin. (7) din Codul contravențional: „(7) În procesul-verbal nu se admit rectificări, adăugiri, alte modificări. În cazul necesității unor astfel de acțiuni, se încheie un nou proces-verbal, în care se face consemnarea respectivă.”

5. Întru respectarea prevederilor art.58 din *Legea nr. 317-XV din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale*, propunem revizuirea proiectului în integritatea sa, întrucât în textul acestuia, la unele articole alineatele, și punctele nu sunt indicate consecutiv (spre exemplu: art.911 alin.(20), art. 240 alin.(4) etc.).

Corneliu PADNEVICI,
Deputat în Parlament